

УДК 316.1:159.923

ОСОБИСТІТЬ ЯК ПРЕДМЕТ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Студ. Ахтямова Д.В.

Наук. керівник ст. викл. Н.В. Гребеннікова

Київський національний університет технологій та дизайну

Проблеми людини й особистості займають в системі сучасного соціологічного знання одне з центральних місць. Зрозуміло, у соціології не має монополії на вивчення й інтерпретацію даних проблем. До людини звертаються різні науки, і не тільки науки, але й художня література, мистецтво, релігія, публіцистика. Тут важливе визначення специфіки різних наук, в тому числі і соціології, в підході до людини. Для соціології однаково важливі та необхідні як аналіз структури суспільства і соціальних інститутів, так і вчення про особистість. На відміну від інших наук соціологія розглядає людину як надзвичайнопластичну істоту, здатну до значних соціальних адаптацій, але водночас вирізняє в людині соціально-типові характеристики - риси, якими наділені певні типи людей. Соціологів цікавлять соціологічні аспекти діяльності людей, закономірності взаємодії з іншими індивідами, групами, суспільством в цілому, механізми становлення особистості під впливом соціальних факторів. Соціологію цікавить участь людини-особистості у змінах і розвитку соціальних відносин; вона досліджує зв'язки особистості й соціальної спільноти, особистості й суспільства, регуляцію і саморегуляцію соціальної поведінки. Особистість розглядається не тільки як об'єкт зовнішнього впливу але як активний учасник суспільного життя.

Особистість є об'єктом вивчення окремої галузі соціології – соціології особистості. Соціологія особистості — це галузь соціології, яка вивчає особистість як об'єкт і суб'єкт соціальних відносин крізь призму суспільно-історичного прогресу, ціннісних суспільних систем, взаємозв'язків особи і соціальних спільнот. Саме особистість з'єднує всі ланки суспільного життя: макро-, мезо- і мікро-середовище, робить їх полем своєї творчої активності й осередками розгортання внутрішніх потенцій.

Об'єктом даної галузі є соціальний суб'єкт, зокрема людина й особистість, а предметом — соціальна сутність людини та закони становлення і змін особистості у процесі життя.

Термін «особистість» служить для характеристики соціального в людині. Якщо «людина» — це передусім продукт природи, то «особистість» — продукт суспільства. Але було б спрощенням розглядати людину лише як продукт суспільного розвитку. У соціології, особливо сучасній, людина-особистість трактується переважно як суб'єкт суспільних процесів, тобто їх активний діяч і творець. Ця активна творча діяльність стає можливою і продуктивною завдяки опануванню особистістю успадкованої від попередніх поколінь культури.

Отже, специфіка соціологічного підходу до вивчення людини полягає у з'ясуванні насамперед того в людині, що безпосередньо пов'язане із соціальним життям, включеністю людини у систему соціальних відносин, — тобто не її біологічних чи психічних особливостей, а суто соціальних характеристик. Соціологія розглядає особистість як продукт і елемент суспільних відносин, як суб'єкт суспільного і особистого життя, як учасника і представника певної соціальної групи, спільноти.